

Suomen Vanhempainliitto

Eduskuntavaaliteemat 2019

Suomen Vanhempainliitto on vanhempien osallisuuden ja kasvatusyhteistyön valtakunnallinen asiantuntija. Työmme tukee lasten kasvua, oppimista sekä hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä päiväkodeissa, kouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.

Teemme vahvaa vaikuttamistyötä koulutuspoliittisissa sekä lapsi- ja perhepoliittisissa kysymyksissä. Kannustamme ja tuemme vanhempainoimijoita hyvinvoinnin edistämiseksi paikallisella tasolla, kunnissa ja yhteiskunnassa. Vanhempainliittoon kuuluu yli 1300 päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa toimivaa, rekisteröitynyttä vanhempainyhdistystä.

1. Suomeen on laadittava YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen perustuva lapsistrategia

Lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanon vuoksi strategian laatiminen on tärkeää. Strategian valmistelu aloitettiin vuonna 2018, uuden hallituksen tulee jatkaa valmistelua.

Lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi on otettava laajasti käyttöön valtionhallinnon sekä kuntien hallinnon eri aloilla. Lasten osallisuuden tulee toteutua arjessa ja päätöksenteossa.

2. Lasten ja perheiden palveluita ja tukijärjestelmiä on kehitettävä kokonaisuutena

Lasten ja perheiden palvelujen kehittämistä tulee jatkaa tulevilla hallituskaudella. Lasten ja perheiden palveluiden tulee olla jatkumo ja Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi -selvityksen toimenpiteitä täytyy edistää.

Perhevapaaudistus on toteutettava tulevilla hallituskaudella.

3. Jokaisen lapsen tulee saada laadukasta varhaiskasvatusta

Henkilökunnan mitoituksessa on palattava vähintään yksi kasvattaja seitsemää kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden -suhdelukuun. Lisäksi on kiinnitet-

tävä huomiota lapsiryhmien maksimikokoon. Suhdeluvuista ja ryhmäkoko-
sääöksistä on pidettävä kiinni myös käytännössä.

Subjekttiivinen varhaiskasvatusoikeus on palautettava. Varhaiskasvatus on lapsen oikeus. Lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen rajattiin 1.8.2016. Lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen ainoastaan 20 tuntia viikossa, mikäli vanhemmat eivät opiskele tai ole työelämässä. Rajausta on kasvatannut ryhmiä ja tuonut niihin päivittäistä vaihtuvuutta, sekä lisännyt lasten eriarvoisuutta. Rajaaminen ei ole tuonut kustannussäästöjä kunnille.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten on saatava riittävä tuki. Uudesta varhaiskasvatuslaista jäivät uupumaan tukeen liittyvät säädökset. Säädösvalmistelu on aloitettava.

Yksityisen varhaiskasvatuksen asemasta on uskallettava keskustella.

4. Perusopetuksen kehittämistä tulee jatkaa

Tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta peruskoulusta on pidettävä kiinni. Peruskouluforumin tavoitteita ja toimenpiteitä on vietävä eteenpäin.

Perusopetuksen perusrahoitus on saatava kuntoon, opetuksen tulee olla aidosti maksutonta. Vanhempien ei tule joutua hankkimaan lapselleen oppimateriaaleja tai digilaitteita eikä vanhempainyhdistysten tule joutua keräämään rahaa oppimateriaalien, opetusvälineiden tai digilaitteiden hankintaa varten.

Lähikouluperiaatteesta tulee pitää kiinni. Jokaisen lähikoulun tulee olla laadukas ja turvallinen peruskoulu, joka on kohtuullisen ja turvallisen matkan päässä lapsen kotoa.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten tulee saada heidän tarpeisiinsa vastaavaa tukea. Kolmiportaisen tuen täytyy toimia myös käytännössä. Jos lapsi tarvitsee tehostettua tai erityistä tukea, on päätös tuesta tehtävä. Käytännön tuen tulee olla suunnitelman mukaista ja lapsen tarpeista lähtevää.

5. Toisen asteen koulutuksen laadusta ja saavutettavuudesta on huolehdittava

Toisen asteen oppilaitosverkostoa on pidettävä yllä. Lähtökohdan tulee olla se, että toisen asteen opiskelija voi opiskella kotoa käsin.

Lähiopetusta tulee olla riittävästi. Toisen asteen opiskelijan täytyy saada kontaktiopetusta, toisen asteen opiskelijan ei voi olettaa selviävän opinnoistaan pelkästään etä- tai itseopiskeluna. Opiskelijan täytyy voida kokea kuuluvansa oppilaitosyhteisöön.

Toisen asteen koulutuksen on oltava jokaiselle mahdollista taustasta ja varallisuudesta riippumatta. Toisen asteen koulutuksen on oltava maksutonta. Vanhempainliitto on ollut mukana viemässä eteenpäin Maksuton toinen aste -kansalaisaloitetta.

6. Jokaiselle lapselle luotava turvallinen päivä ja tarjottava mahdollisuus harrastuksiin

Jokaiselle 1-2 -luokkalaiselle lapselle on tarjottava iltapäiväkerhopaikka. Toiminnan tulee olla laadukasta. Aamutoimintaa tulee olla tarjolla sitä tarvitseville.

Kouluista tulee luoda toimintakeskuksia, joissa ovet ovat avoinna erilaiselle toiminnalle.

Eri toimijoiden (kunta, taiteen perusopetus, seurat ja järjestöt, seurakunnat) yhteistyöllä tarjotaan jokaiselle lapselle mahdollisuus osallistua harrastuksiin koulupäivän jälkeen lähellä kotia/koulua.

Harrastustoiminnan koordinointia on vahvistettava kaikilla tasoilla (valtio, aluehallinto, kunnat, koulut/oppilaitokset).

7. Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ja terveelliseen päiväkotii-, koulu- ja opiskelupäivään

Kiusaamisen ehkäisyä ja koulurauhaa pohtineen työryhmän toimenpide-esityksiä on vietävä eteenpäin niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa kuin toisellakin asteella, vaikka hallituskausi vaihtuu.

Jokaiselle lapselle ja nuorelle on taattava turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö. Sisäilmaongelmat on ratkaistava. Jokaisen lapsen oikeus oppimiseen, opetukseen ja vertaisuuhteisiin on turvattava. Jokaisella lapsella on oikeus käydä varhaiskasvatuksessa tai koulussa tiloissa, jotka eivät aiheuta oireita. Lainsäädännön jo nyt mahdollistavia erityisiä opetusjärjestelyjä on uskallettava käyttää näiden lasten opetuksen järjestämisessä.

Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus kouluissa ja oppilaitoksissa tulee suorittaa kolmen vuoden välein (Terveystarkastuslaki 1326/2010). Tarkastusvelvollisuus tulee laajentaa päiväkoteihin.

Vanhempien edustajan tulee olla mukana tarkastuksissa. Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa on tehtävä tarvittaessa ja säännöllisesti (esim. tarkastuksen yhteydessä) oirekyselyt lapsille ja henkilökunnalle.

Terveet tilat 2028 sekä Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelmille on turvattava riittävä rahoitus. Kuntien on saatava tukea sisäilmaongelmien ratkaisemiseen, jotta oireiluun ja sairastumiseen, rakennusten tutkimuksiin ja korjauksiin sekä viestintään liittyvät prosessit saadaan kuntoon.

*Viisaat päätökset tehdään
lapsi ja perheet edellä.
Lapsen päivä on tänään.*

8. Oppivelvollisuutta on uskallettava tarkastella uudelleen

Oppivelvollisuuden pidentämistä on ehdotettu sekä koulupolun alku- että loppupäästä. Eri vaihtoehtoja on uskallettava tarkastella, pohtia ja kokeilla. Maksuttoman esiopetuksen laajentaminen viisivuotiaille on kannatettavaa, mutta esiopetuksen tulee edelleen olla osa varhaiskasvatusta ja sillä on oltava oma opetussuunnitelmansa. Esiopetuksen tavoitteena tulee jatkossakin olla se, että se edistää lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Ns. ”pienen lasten koulun” toteuttamismahdollisuuksia on kannatettavaa arvioida kokeilujen avulla. Mallissa esi- ja alkuopetus muodostaisivat joustavan kokonaisuuden, jossa lapsi etenee oman oppimisensa ja kehityksensä mukaisesti.

Oppivelvollisuusiän pidentäminen 18 tai jopa 19 vuoden ikään loppupäästä jakaa mielipiteitä. On pohdittava, lisääkö oppivelvollisuuden pidentäminen nuorten kiinnittymistä opintoihin ja vähentääkö se syrjäytymistä vai saavutettaisiinko parempia tuloksia kohdentamalla toimenpiteitä ja resursseja niille nuorille, joilla on syrjäytymisen vaara.

Helsingissä 14.1.2019
Suomen Vanhempainliitto